

Uitgave van Regio Gooi en Vechtstreek
in opdracht van Gemeente Gooise Meren,
Provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat

Januari 2018

Verder met de Vesting Muiden

Verbinden van verleden, heden en toekomst

Inhoud

■ Naar de toekomst van Muiden; projecten in vogelvlucht	4
■ Vesting Oost en het Muider slot	5
■ Schootsvelden Zuidoost en Zuidwest	9
■ De Vesting West	17
■ Mogelijke vervolgprojecten	20
■ Samenhang met andere programma's	21
■ Rollen en verantwoordelijkheden samenwerkende partijen	24

Fort C

Voorwoord

Er is de laatste jaren veel gebeurd in en rond Muiden. De A1 is verlegd en verbreed en er zijn nieuwe bruggen, viaducten en het breedste aquaduct van Europa onder de Vecht gebouwd. Langs de A1 wordt natuur gecompenseerd. Ten westen van de Vecht is gestart met de bouw van twee grote woonwijken.

De diverse ontwikkelingen rondom Muiden zijn aanleiding geweest om een strategie te ontwikkelen voor de toekomst van Muiden om te zorgen dat de stad hier zo sterk mogelijk uit komt. In 2014 is daarvoor een plan vastgesteld met als uitgangspunt het vergroten van de aantrekkelijkheid van Muiden voor inwoners en bezoekers. De betrokken overheden hebben dit ontwikkelplan vervolgens naar een gezamenlijke visie vertaald met belangrijke doelstellingen op het gebied van bereikbaarheid, natuur, cultuurhistorie, landschap en landbouw, het stimuleren van recreatie en beleving.

In 2016 is de samenwerking gestart tussen Regio Gooi en Vechtstreek, gemeente Gooise Meren, provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat om de visie ook tot uitvoering te brengen. Een integrale aanpak met als resultaat het programma Verder met de Vesting Muiden.

Het programma Verder met de Vesting Muiden bevat verschillende projecten met als verbindende factor: zichtbaar, herkenbaar en beleefbaar. Door deze verbinding en de intensieve samenwerking tussen de overheden wordt met de beschikbare middelen meer resultaat behaald.

In dit programmaboekje staan alle projecten uit het programma Verder met de Vesting Muiden beschreven, aangevuld met de historische context en de afwegingen die zijn gemaakt. Een aantal projecten, zoals het herstel en herbestemmen van de vestinggebouwen, is grotendeels gerealiseerd. In 2020 moet het programma zijn afgerond.

Muiden, een eenheid in verscheidenheid

Kenmerkend voor de Vesting Muiden is haar verscheidenheid in beleving en de verschillende bebouwingskarakteristieken. Op basis van historische functie, maar ook hedendaagse en toekomstige invulling is de Vesting Muiden voor dit programma ingedeeld in drie gebieden met elk een eigen karakter: de Vesting Oost en het Muiderslot, de Schootsvelden Zuidoost en Zuidwest en de Vesting West.

De Vesting West

Vesting Oost en het Muiderslot

Schootsvelden Zuidoost en Zuidwest

Naar de toekomst van Muiden; projecten in vogelvlucht

Het veranderende landschap als gevolg van de verlegging van de A1 biedt de mogelijkheid om een groot deel van de historische waarden terug te brengen en zo de identiteit van Muiden als vestingstad meer zichtbaar en tastbaar te maken. Voor inwoners en bezoekers. Denk aan herstel van het strategische landschap van de waterlinie met haar schootsvelden, de vestingwallen en grachten waardoor de contouren van de Vesting beter zichtbaar worden. Ook het herstel en herbestemmen van de vestinggebouwen en het aanleggen van wandelpaden over de vestingwallen en door de polder dragen bij aan de beleving van Muiden als vestingstad.

Op ecologisch gebied gaat er veel aandacht uit naar het inrichten en duurzaam beheer van de Waterlandtak met onder meer vier ecopassages. Dit nieuwe natuurgebied vormt een veilige verbinding voor de aanwezige diersoorten van en naar het IJmeer, de Vecht en het Naardermeer. Drie ecopassages zijn, samen met het aquaduct, al gerealiseerd door Rijkswaterstaat dat ook gestart is met de werkzaamheden voor de inrichting van de Waterlandtak als natuurgebied.

Er is ook aandacht voor de ligging van de infrastructuur in het gebied. Er wordt rekening gehouden met zowel de toename van het aantal inwoners als de nieuwe natuurgebieden, waaronder de Waterlandtak. Door het verleggen van de Mariahoeveweg neemt de geluidsoverlast voor Muiden af en ontstaat tegelijkertijd ruimte voor het herstel van de polders.

Bij het herstel van de vijf vestinggebouwen is gekozen voor herbestemming met een eigentijdse invulling. Zo zijn er in het Muizenfort ondernemers actief en komt er een toeristisch informatiepunt. Het herstel van de vestingwal biedt de kans voor het toevoegen van meer toegankelijk openbaar groen in de stad, zoals het terrein en groen rondom en op het dak van de uit 1876 stammende kazerne.

De essentie van het programma in beeld: herstel van vestingwerken en schootsveld

Muiden, strategisch bolwerk door de eeuwen heen

De eerste vermelding van Muiden dateert uit de 8e eeuw. Door haar ligging langs de Vecht tussen het Sticht Utrecht en het graafschap Holland is Muiden al in de middeleeuwen van strategisch belang. In 1285 geeft Graaf Floris V opdracht tot de bouw van het Muider slot en vanaf de 15e eeuw wordt een verdedigingslinie in de vorm van vestingwerken aangelegd. De grondvorm van de Vesting Muiden dateert uit 1577 en is in de loop der eeuwen doorlopend verbeterd. De vestinggracht wordt steeds breder, de vestingwallen hoger en van bastions (hoekige aarden uitbouwen) voorzien. Als in 1672 de Spanjaarden Naarden al hebben veroverd, wordt het gebied rond Muiden snel onder water gezet: het begin van de strategie van de Hollandse Waterlinie, die in de eeuwen daarna bepalend voor Muiden is geworden.

Rond 1850 worden drie ravelijnen in de vestinggracht aangelegd. Bastions worden opgehoogd en de westelijke batterij wordt versterkt met een torenfort. Tussen 1874 en 1876 zijn in de oostelijke wallen bomvrije gebouwen gebouwd, nu nog bekend als de gebouwen C t/m H. De gebouwen A en B in de omwalling van het Muider slot worden in de 20e eeuw gesloopt en door het dempen van de vestinggracht bij gebouw C en H ontstaat het huidige Vestingplein.

De huidige vestingwal

Tussen 1887 en 1895 wordt Fort Pampus gebouwd. Op 28 mei 1926 wordt de Vesting Muiden, voor wat betreft de westelijke omwalling, opgeheven. Vanaf dat moment heet de Vesting Muiden 'Wal van Muiden' en veranderen de wallen aan de westkant in een stadspark. In de Tweede Wereldoorlog blijkt de waterlinie gedateerd.

In 1951 wordt de militaire status van de vesting opgeheven. Vanaf de jaren vijftig wordt voor het eerst buiten de vesting gebouwd met de wijken Noordwest, Zuidwest en Mariahoeve. De oostelijke vestingwallen blijven grotendeels intact, maar worden wel afgevlakt in hoogte.

Nadat de Rijksweg 1 in 1932 is aangelegd, wordt de vesting in 1965 afgesneden van het schootsveld aan de zuidkant door de aanleg van de A1 en de oude Vechtbrug. Hierbij sneuvelen een stuk vestinggracht, een deel van het Muiderbos en worden op hoge zandbergen naast de Vesting afslagen gemaakt, die wij nu nog kennen als parkeerterreinen P1 en P2.

Later neemt de waardering voor de unieke historie toe en worden stukken vestinggracht bij de ravelijnen hersteld en de kazerne en het Muizenfort gerestaureerd.

Vesting Oost en het Muider slot

Aan de oostzijde van de vesting is het militaire karakter grotendeels behouden gebleven. Dit is te zien door de oorspronkelijke vestingwerken, het grootste open schootsveld en de trekvaart richting Naarden. De projecten in dit deel zijn daarom vooral gericht op herstel van cultureel erfgoed, met meer aandacht voor openbare ruimte en recreatie.

Het herbestemde Muizenfort (Fort C)

1. De vestinggebouwen zijn hersteld en worden herbestemd

De vijf vestinggebouwen, waaronder het Muizenfort en de kazerne, zijn hersteld. Vier gebouwen hebben al een bestemming. Met het herstel en herbestemmen van de vestinggebouwen geven we een nieuwe, hedendaagse invulling aan deze historische gebouwen en borgen we behoud naar de toekomst.

2. De vestingwallen worden hersteld

De oostelijke vestingwallen vormen met negen bastions een belangrijk deel van de Muidense vestingwerken van in totaal twaalf bastions en tussenliggende courtines. Het historisch karakter van wallen uit de tijd van de Stelling van Amsterdam wordt hier zoveel mogelijk hersteld. Waar mogelijk vindt herstel van het profiel plaats en komt de historische beplanting met meidoorn en knotwilgen langs de gracht terug. Dit geeft ook meer ecologische potentie: het uiteindelijke resultaat is meer beplanting op de wal. Het zwaartepunt van het herstel komt te liggen in het deel tussen het Muiderslot en Fort H (bastion VI tot IX). Daar worden de wallen opgehoogd tot de hoogte die hoort bij de Stelling van Amsterdam, variërend van vier tot zeven meter.

Per gedeelte van de wal is onderzocht of herstel ook reëel is. De karakteristieke populieren op de wal ter hoogte van de Ossenmarkt bijvoorbeeld staan op de historisch juiste plaats. Daar wordt de vestingwal niet opgehoogd. Ander voorbeeld is de Ton Kootsingel, die de oorspronkelijke vestingwal doorkruist maar niet kan worden gemist. Wel komt over de kazerne heen een doorlopend wandelpad over de vestingwallen. Met de aanleg van kleinschalige parken op bastion IX en de kazerne komen er meer groene, kwalitatieve verblijfsruimten. Op de wal wordt aandacht besteed aan het tonen van de historie, bijvoorbeeld door opstellen van geschut.

Historisch beeld Vestingwal rondom het Muiderslot

Doorsnede van de herstelde vestingwal

3. Het Vestingplein krijgt weer de uitstraling van een entree

Het huidige Vestingplein is ontstaan door het dempen van de vestinggracht tussen de wal en het ravelijn (Muizenfort). Het plein vormt nog steeds een belangrijke entree tot de stad, maar haar historische functie als onderdeel van de verdedigingswerken is nauwelijks meer zichtbaar. Het volledig herstel van de gracht is geen doelstelling van dit project, maar er wordt wel gekeken naar mogelijkheden om de uitstraling te verbeteren.

4. Het Muizenfort krijgt een toeristisch informatiepunt

Het Muizenfort is herbestemd als bedrijfsruimte met kantoren en vergaderruimtes. In dit fort, dat deel uit maakt van de oostelijke entree van de vesting, komt een toeristisch informatiepunt (TIP).

Het Muizenfort

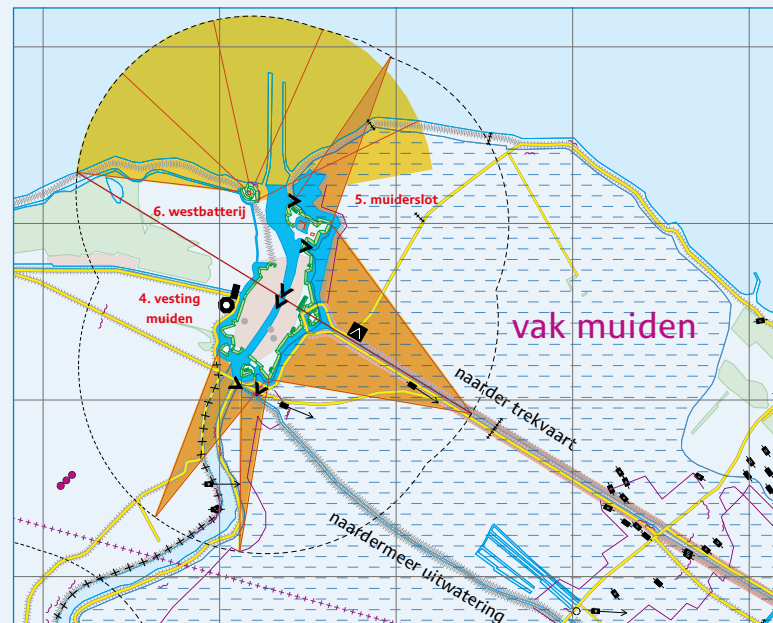
Nieuwe Hollandse Waterlinie en Stelling van Amsterdam

De Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn militaire waterlinies. De vijand wordt op afstand gehouden door onderwaterzettingen (inundaties). De linies vormen een samenhangend geheel van inundatievelden, sluizen, inundatiekanalen, forten, vestingen, schootsvelden, verboden kringen en andere werken.

De Nieuwe Hollandse Waterlinie dateert uit 1815 en loopt over een lengte van 85 kilometer vanaf Muiden tot aan de Biesbosch en is opvolger van de Oude Hollandse Waterlinie (1672).

De werking van de linies (oefening)

De Stelling van Amsterdam is gebouwd tussen 1880-1920 als verdedigingsgordel van 135 kilometer rondom Amsterdam. De Stelling van Amsterdam is UNESCO werelderfgoed en de Nieuwe Hollandse Waterlinie is genomineerd om hieraan toegevoegd te worden.

De strategie in Muiden met de schootsvelden en de polder die onder water wordt gezet

Schootsvelden Zuidoost en Zuidwest

De schootsvelden maken deel uit van het verdedigingssysteem. Het zijn open vlaktes rondom een fort of vestingwerk waardoor men goed zicht had op de vijand. Een schootsveld in oorspronkelijke staat heeft dan ook geen zichtbeperkende bebouwing of groen en in een straal van een kilometer rond de vesting gold zelfs een wet om dit te voorkomen (Kringenwet). Muiden beschikt nog over schootsvelden die in meer of mindere mate nog als zodanig herkenbaar zijn.

Het verleggen van de A1 (2015 en 2017)

De schootsvelden aan de zuidkant van de vesting bepalen in grote mate het zicht op de vesting, onder meer vanaf de snelweg A1 en de Spieringbrug. Door verlegging van de A1 ontstaat een unieke kans tot herstel van het landschap rond deze schootsvelden en de historische achtergrond van de schootsvelden zelf. Met het open maken van schootsvelden worden de contouren van Muiden meer zichtbaar en komt er meer ruimte voor agrarisch gebruik.

Otters

Langs de A1 komt een nieuw natuurgebied: de Waterlandtak. Met deze natuurverbinding tussen het Naardermeer en het IJmeer kunnen de verschillende diersoorten zoals de otter, bever en ringslang hun leefgebied vergroten en neemt de biodiversiteit toe. Aan de westzijde van de Vecht ligt ten noorden van de A1 het gebied waar flora en fauna vrije speelruimte krijgen. Een inrichting met water, riet en de bloemrijke hooilanden vormt een ideale leefomgeving voor soorten als ringslangen, meervleermuizen, otters en vogels.

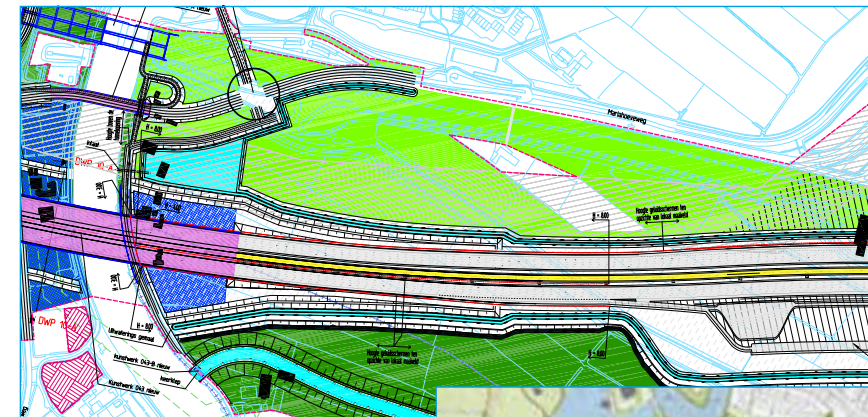
Ook de bereikbaarheid van de Vesting Muiden, haar recreatieve functie en het duurzaam beheer van de schootsvelden maken deel uit van het herstelplan voor dit gebied.

5. Herstel van de polder door verleggen van de Mariahoeveweg

De Mariahoeveweg wordt verplaatst en komt weer parallel aan de A1 te liggen. Hierdoor ontstaat een prachtig aaneengesloten poldergebied met veel mogelijkheden: voor agrarisch gebruik, het herstel van de polder met het karakteristieke slotenpatroon en wandelroutes. Verplaatsing van de weg draagt ook bij aan een afname van geluidsoverlast voor de kern Muiden.

Natuurverbindingen in de regio inclusief de Waterlandtak

Vergelijking tussen het Tracébesluit en de Visie met onder meer de verlegde Mariahoeveweg

6. Ruimte voor landschaps-herstel: een nieuwe plek voor parkeerplaats P2

Door het verleggen van de A1 ontstaat letterlijk ruimte om de grote parkeerplaats (P2) naar het oosten te verplaatsen. De parkeerplaats ligt nog zo'n drie tot vier meter boven het maaiveld en is daardoor vrij dominant aanwezig.

Door deze een flink stuk lager aan te leggen en de huidige P2 af te graven wordt een belangrijk ander doel bereikt: een vrij zicht op Muiden. Op deze nieuwe plek, die voor bezoekers goed bereikbaar is, kan ook het aantal parkeerplaatsen worden uitgebreid. Een belangrijke stap richting het autoluwer maken van de vesting. Als P2 is verlegd, kan ook de oorspronkelijke toegangsweg naar de vesting worden hersteld.

Bouw van de Vechtbrug in 1965

P2 ontnemt zicht op de Vesting

7. Herstel van de gracht en het historisch beeld bij Fort H

De grachten rondom Fort H maken deel uit van de vesting. Voor de bouw van de oude Vechtbrug is de gracht gedempt en is de Herengracht op de Mariahoeveweg aangesloten. In 2014 is een deel van de gracht hersteld ten behoeve van ligplaatsen voor sloepen. Doordat P2 en de Mariahoeveweg worden verlegd, is er de kans om de oorspronkelijke gracht volledig te herstellen. Daar kunnen meer ligplaatsen voor sloepen komen en ontstaat er een mooie haven. Als geheel ontstaat er een volwaardige entree met een open schootsveld en zicht op de authentieke vestingwerken.

De Vechtoever op het aquaduct

waardoor een natuurlijk beeld ontstaat. Uitgangspunt daarbij is een eenduidig beeld langs de oost- en westzijde van de Vecht. Ter hoogte van het nieuwe uitwateringskanaal en op het aquaduct worden ecologische oeverzones met onder meer rietlanden ingericht. Hiermee creëren we voor onder meer otters en bevers een natuurlijk begaanbare en veilige doorgang vanaf de Vecht naar de nieuwe natuur aan de weerszijden van de Vecht, de Waterlandtak. Voor wandelaars en natuurliefhebbers komt er een wandelpad langs de westelijke oevers van de Vecht. Het wandelpad loopt vanaf Muiden via het aquaduct naar Zorglandgoed Hoogerlust.

8. Vechtoevers worden natuurgebied

Met de aanleg van het aquaduct onder de Vecht is aan de zuidkant van Muiden letterlijk ruimte ontstaan voor het realiseren van een gevarieerd en robuust natuurgebied. Zo kunnen de oevers aan de oost- en westzijde grotendeels worden hersteld

9. Het open polderlandschap in de schootsvelden komt terug

Openheid en de typische verkaveling kenmerken het oorspronkelijke polderlandschap rond Muiden. De karakteristieke slotenpatronen zijn al vele eeuwen oud. Dit slotenpatroon is de basis geweest van de herinrichting. Aan de oostzijde van de Vecht wordt daarvoor ook een deel als agrarisch gebied ingericht. Hiervoor is het zand van de A1 al weggehaald en gebiedseigen grond aangebracht.

Hersteld slotenpatroon in het schootsveld

10. Duurzaam beheer van de schootsvelden

Een nieuwe inrichting van het poldergebied vraagt ook om aandacht voor duurzaam beheer naar de toekomst. Alle partijen willen het karakter van open, onbebouwd poldergebied ook voor de toekomst zeker stellen. Zodra de werkzaamheden hiervoor zijn voltooid, gaat het beheer en het eigendom over naar een partij met ervaring in natuur- of agrarisch beheer die hiervoor zorgt.

11. De Waterlandtak: één groot natuurgebied

Een onderdeel van het programma is het zo robuust mogelijk maken van de Waterlandtak. Er zijn al drie extra brede ecopassages aangelegd en er komt ook nog een veilige oversteek over de Maxisweg en de Muidertrekvaart tussen de Bloemendalerpolder en het IJmeer.

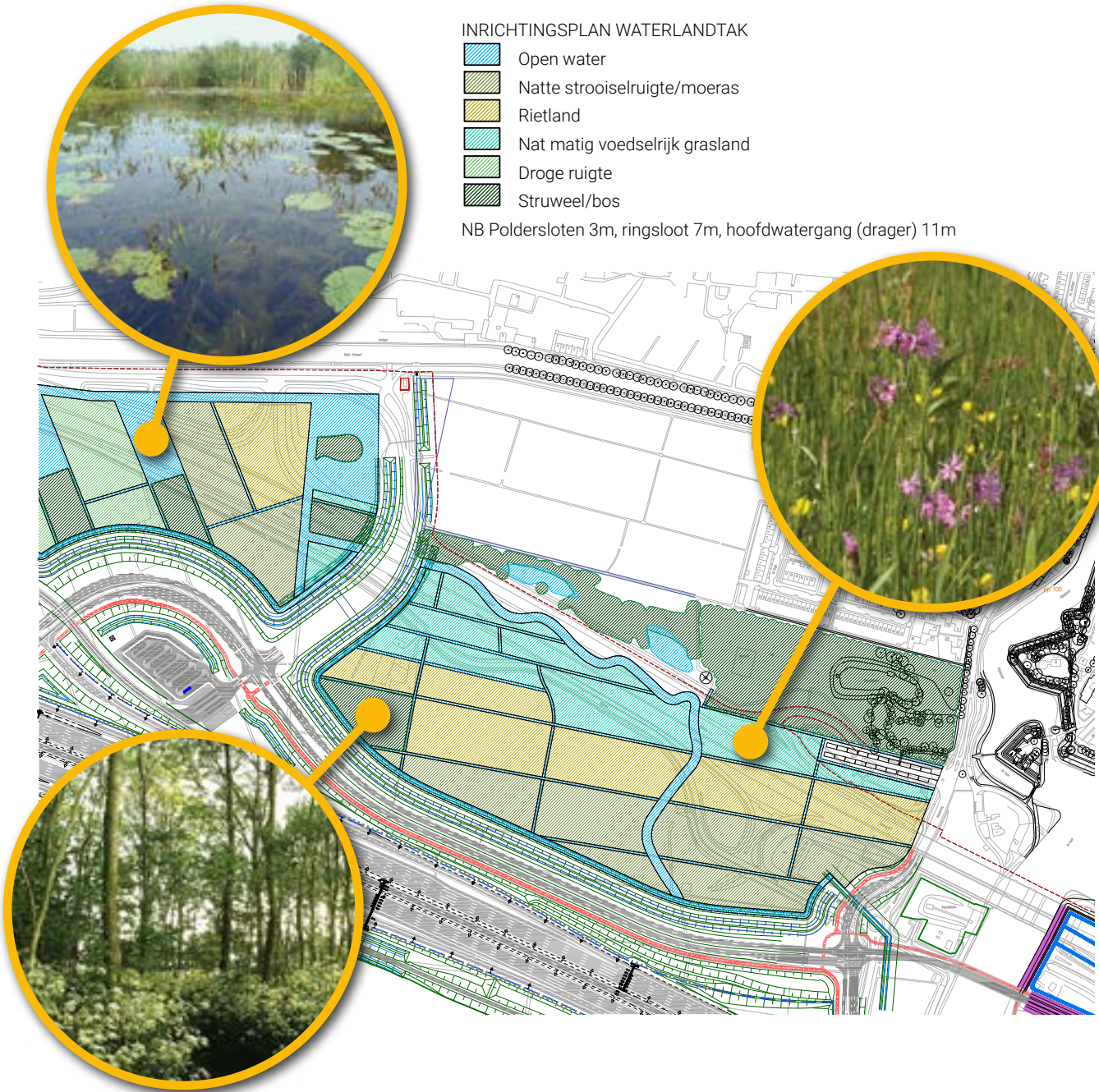
Langs de randen van het aangewezen gebied wordt een groene zone ingericht waar de natuur beleefd kan worden en de Waterlandtak wordt op deze manier breder gemaakt. Voorbeeld hiervan is de overgang naar het terrein van Waternet langs de Weesperweg. Voor fietsers komt er een nieuwe fietsverbinding tussen Muiden en Weesp. Deze vervangt de fietsroute over de Weesperbinnenweg, die door de bouw van het aquaduct is vervallen ten gunste van de natuurverbinding.

Nieuwe ecopassage onder de Weesperweg

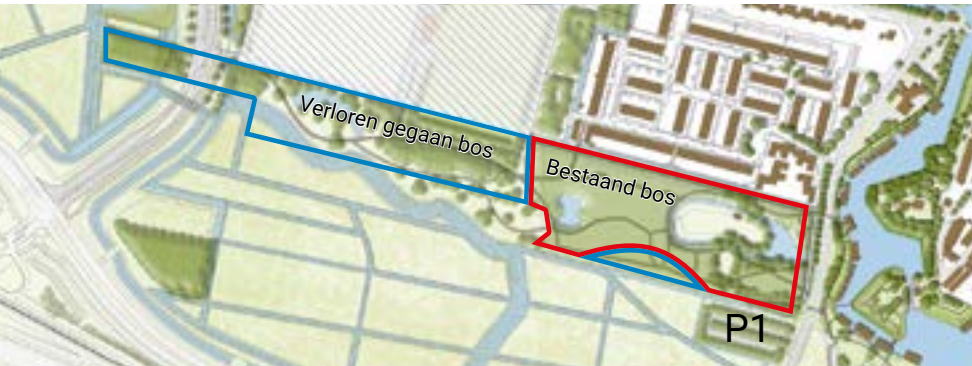
Ter hoogte van Zorglandgoed Hoogerlust komen verkeerslichten voor een veilige oversteek voor fietsers. Over enkele jaren wordt de Weesperweg ook nog afge- waardeerd naar 50 km/u.

Er is een versnelling aangebracht in de realisatie van het natuurgebied doordat de slotenpatronen, hoogteverschillen en gebiedseigen grond al door de wegaannemer zijn aangebracht. De provincie verzorgt in opdracht van Rijks- waterstaat de eindinrichting met onder meer de beplanting.

12. Herstel van het Muiderbos

Het Muiderbos, ten westen van de Vesting, is van oorsprong een parkbos dat werd aangelegd omstreeks 1800. Het bos heeft flink te lijden gehad van de aanleg van de A1 in 1965 en de Maxisweg. Grote delen bos gingen verloren. Nu de A1 is verlegd, kan het verloren deel worden hersteld.

Inrichtingsplan voor Muiderbos en P1

Met de aanplant van soorten die typisch voor veenbos zijn, wordt tegelijkertijd de ontwikkeling van de Bredius landschappelijk ingepast. De inrichting van het Muiderbos als wandelgebied past bij de ambities van de gemeente om meer gebieden aantrekkelijk voor wandelrecreatie te maken.

13. Parkeerplaats P1 wordt opnieuw ingericht

Het P1-terrein en het restant van de Maxisweg wordt heringericht waardoor een deel toegevoegd kan worden aan de Waterlandtak. Als onderdeel van de afspraken rondom de Bloemendalerpolder zou dit terrein volledig groen worden, maar tussen de partijen is een nieuwe afspraak gemaakt voor een afgewogen balans tussen bereikbaarheid en groen. Hierdoor neemt het aantal parkeerplaatsen mogelijk wat af. Deze kunnen indien nodig gecompenseerd worden op parkeerplaats P2. Om de bereikbaarheid van Muiden te verbeteren komt er bij parkeerplaats P2 ook ruimte voor een overloopparkerplaats bij bijvoorbeeld grote evenementen.

Bij de projecten in dit deel van het programma komt de meerwaarde van de samenwerking tussen de verschillende overheden heel duidelijk naar voren. Binnen de wettelijke kaders van het Tracébesluit is gezamenlijk getracht er zoveel mogelijk doelstellingen te realiseren. Dit heeft ook al tot resultaat geleid. Door gebruik te maken van het uitvoeren van werkzaamheden en aanvullende afspraken met uitvoerende partijen is er bijvoorbeeld een versnelde aanleg van het natuurgebied mogelijk gemaakt, is het zand van de oude A1 vervangen door gebiedseigen grond en worden er extra bomen gecompenseerd op plekken die in de visie zijn genoemd.

De Vesting West

Voor de westzijde van de Vesting zijn er tal van mogelijkheden om de historische context zichtbaarder en tastbaarder te maken. De overgebleven stukken gracht en vestingwerken bieden hier kansen voor. Het stadspark, gelegen op de oorspronkelijke wal, wordt met dit karakter gehandhaafd. Het is in 1926 aangelegd en als groene long vervult het een belangrijke functie in het hedendaagse karakter en leefklimaat van de Vesting.

14. Het aanzicht van de Vesting West wordt verbeterd

De meidoornhaag, de oorspronkelijke begroeiing langs de gracht, wordt teruggebracht als verwijzing naar de oorspronkelijke functie van het park. De bomen in het park blijven staan. Om de contouren van de Vesting zichtbaarder te maken, krijgt het groen rondom de woonboten langs de Weesperweg een uniform karakter.

De meidoornhaag langs het stadspark (ca. 1930)

Mogelijke vervolprojecten

Er is een aantal projecten die mooi aansluiten op het programma en die de partijen in de toekomst graag willen verwezenlijken. Als het kan wordt hier bij de uitvoering van het programma Verder met de Vesting Muiden al op ingespeeld.

Zo wordt er bij het verplaatsen van de Mariahoeveweg rekening gehouden met de mogelijkheid om ook een (snel)fietspad aan te leggen.

Ook aan de westzijde van de vesting liggen er kansen om de contouren en de historie van de vesting meer zichtbaar te maken en daarmee een bredere impuls aan de kwaliteit van het gebied te geven. De gemeente werkt daarom aan een visie waarin de kansen voor dit gebied meer uitgewerkt worden. Hier kunnen projecten uit voortkomen.

Budget

Aan het programma Verder met de Vesting Muiden wordt tussen 9 en 10 miljoen euro besteed. Gemeente Gooise Meren en provincie Noord-Holland dragen samen ongeveer de helft bij. Het resterende deel wordt op verschillende manieren gefinancierd. Zo neemt Rijkswaterstaat de (gedeeltelijke) uitvoering van een aantal projecten voor haar rekening. Ook zijn er, door afspraken met de aannemerscombinatie, werkzaamheden gefinancierd voor een fractie van de kosten.

Groene Uitweg

Om de unieke kwaliteiten van de Gooi en Vechtstreek te waarborgen en te ontwikkelen heeft de

provincie Noord-Holland het financieringsprogramma Groene Uitweg opgezet. Ook Verder met de Vesting Muiden wordt voor een aanzienlijk deel gefinancierd vanuit de Groene Uitweg.

Met een rijksbijdrage (Fonds Economische Structuurversterking) en samen met een groot aantal partners worden recreatie, natuur, landschap, cultuurhistorie en landbouw gelijktijdig en evenwichtig ontwikkeld.

Regio Gooi en Vechtstreek speelt een belangrijke rol in de organisatie bij de uitvoering van het programma.

Samenhang met andere programma's

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Door natuurgebieden met elkaar te verbinden kunnen dieren en planten zich beter verspreiden. Zo ontstaat meer biodiversiteit en wordt de natuur robuuster.

Een grote opgave in Nederland is het verbinden van het Naardermeer met andere natuurgebieden. De provincie Noord-Holland is specifiek verantwoordelijk voor het realiseren van het Natuurnetwerk Nederland.

Wegverbreding Schiphol – Amsterdam – Almere

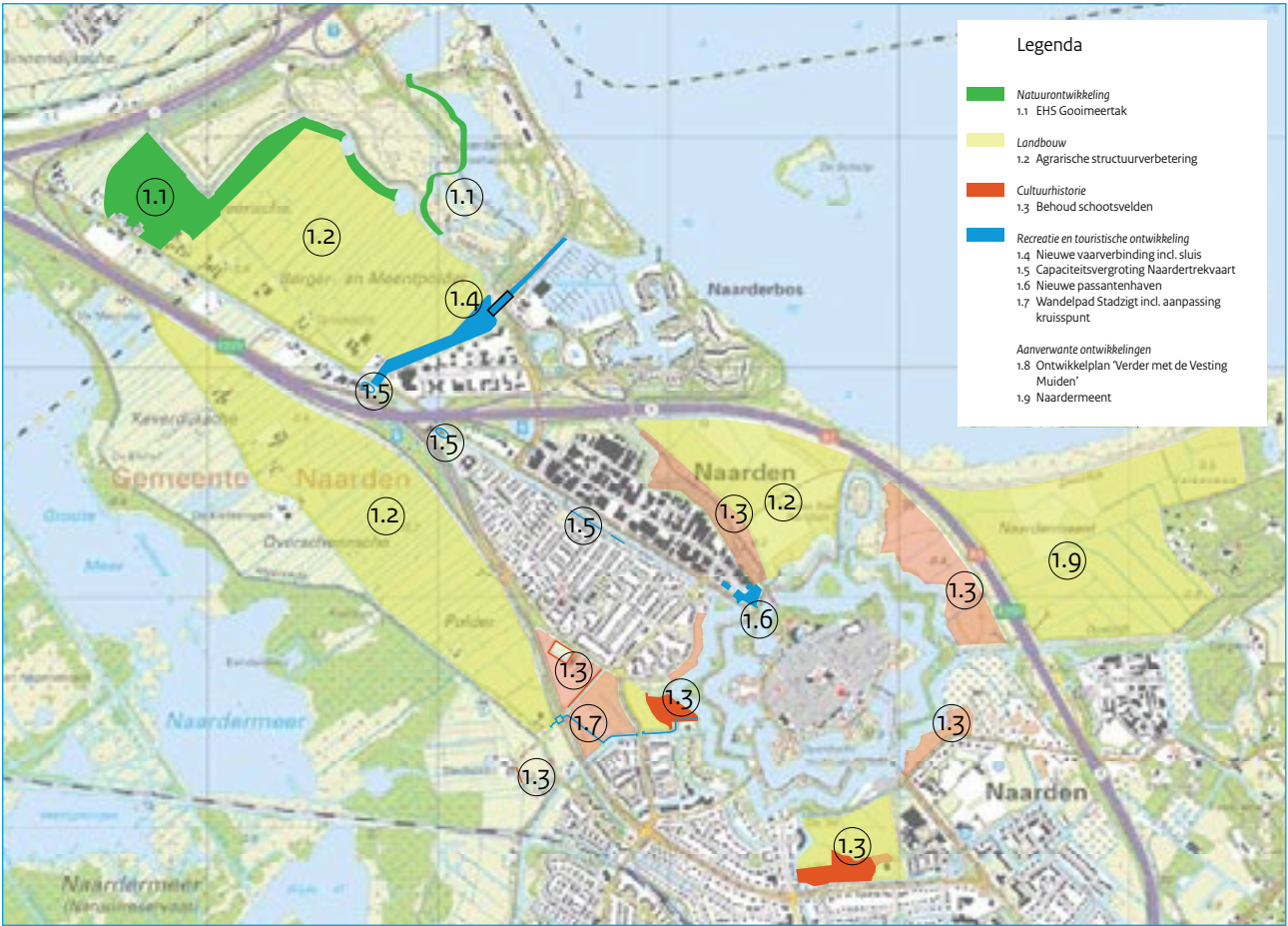
Rijkswaterstaat verbreedt de komende jaren de drukke snelwegen tussen Schiphol, Amsterdam en Almere. Het project A1/A6 Diemen-Almere Havendreef maakt hier onderdeel van uit. Extra rijstroken zorgen ervoor dat de doorstroming verbetert en daarmee de bereikbaarheid van de noordelijke Randstad. Ook wordt de leefbaarheid in de omgeving vergroot: bij Muiden is de A1 verlegd en het breedste aquaduct van Europa gebouwd.

Naarden buiten de Vesting

Rond de Vesting Naarden wordt in de komende jaren het programma Naarden buiten de Vesting uitgevoerd. Een integraal programma met meerdere doelstellingen. Een belangrijk onderdeel is het maken van een vaarverbinding naar het Gooimeer vanaf de trekvaart en het verbeteren van de schootsvelden.

Muiden maakte net als Naarden deel uit van zowel de Oude als de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Schootsvelden, water en waterrecreatie spelen een belangrijke rol in zowel het verleden, heden

als de toekomst van Muiden en de Vesting Naarden. De twee programma's versterken zo ook de band tussen Muiden en Naarden als Vestingsteden. Herstel van de vaarverbinding tussen Vecht en Gooimeer, de aanleg van extra ligplaatsen bij Fort H en de plannen voor een passantenhaven bij de Vesting Naarden moeten een bijdrage leveren aan de ambitie van de gemeente: het vergroten van de aantrekkelijkheid voor inwoners en bezoekers.

Rollen en verantwoordelijkheden samenwerkende partijen

Voor dit project werken verschillende organisaties samen. Binnen deze nauwe samenwerking hebben ze ieder een specifieke rol en verantwoordelijkheid. Waarom is elke organisatie betrokken bij dit project? Met welke insteek, doel en wat betekent het voor de inwoners?

De **Regio** is bestuurlijk trekker en coördinator van het programma Verder met de Vesting Muiden. Het regionale samenwerkingsverband van zeven gemeenten houdt zich onder andere bezig met het versterken van toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van de regio. Belangrijk daarbij is het behouden en versterken van de (historische) identiteit en de leefbaarheid voor de inwoners. www.regiogv.nl

Door in te spelen op de grote ontwikkelingen in de directe nabijheid van Muiden kan de **gemeente** haar aantrekkingskracht voor inwoners en bezoekers versterken. Verder met de Vesting Muiden is daarin een belangrijke stap. Zij zet hiermee in op het versterken van het erfgoed, het behoud van de eigen identiteit en verbetering van de leefomgeving. Verder met de Vesting Muiden biedt ook de kans om de samenhang tussen Muiden en Naarden als Vestingsteden te verstevigen. www.gooisemerén.nl

De **provincie** investeert onder meer in een groene en aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving. Haar natuurbeleid is daarop afgestemd. Zo heeft zij een Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG). Hierin staan tal van groenprojecten en subsidieregelingen voor de natuur, met als doel het realiseren van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) door middel van het verwerven en inrichten van gronden die nog niet als NNN gerealiseerd zijn. Voor het programma Verder met de Vesting Muiden betekent dit onder meer dat zij betrokken is bij de natuurcompensatie als gevolg van het verleggen van de A1, maar ook bij de optimale inrichting van de Waterlandtak. De provincie is bovendien siteholder van UNESCO-werelderfgoed Stelling van Amsterdam en medebestuurder van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. www.noord-holland.nl

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Tracébesluit Schiphol-Amsterdam-Almere. Zij houdt zich in principe bezig met bereikbaarheid op hoger schaalniveau, maar bij uitvoering van het Tracébesluit heeft Rijkswaterstaat ook de belangen op lokaal niveau, zoals bereikbaarheid, leefbaarheid, landschap en natuur nadrukkelijk meegewogen. De realisatie van de Spieringbrug en de voorbereidende werkzaamheden voor het aanleggen van de Waterlandtak zijn slechts een paar voorbeelden. www.rijkswaterstaat.nl

Colofon

Tekst en samenstelling:

- Christiaan van Zanten
Yvette de Vries
Regio Gooi en Vechtstreek

Vormgeving:

- Dick Jongerden,
Regio Gooi en Vechtstreek

Bijdragen van:

- MTD Landschapsarchitecten (beeld omslag, pag. 2/3, 5, 9, 17 en 18)
- Gerke van de Hoef (Fort-C: foto binnenzijde omslag en pag.8)
- Nederlands Instituut voor Militaire Historie (luchtfoto pag. 8)
- Atlas Nieuwe Hollandse Waterlinie (beeld pag. 10)
- www.hollandsewaterlinie.nl (foto pag. 10)
- Rijkswaterstaat (foto's bovenaan pag. 12 en 15, omslag)
- www.oudeansichten.nl (foto pag. 20)

Copyright © Januari 2018
Regio Gooi en Vechtstreek
www.regiogv.nl